

De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).

Zondag 17 November 1895. N°. 934.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonnementen en Advertenties aan den Uitgever J. A. WORMSEIT, Bureau N. 2, Voorburgwal 44, te Amsterdam.
Inzendingen die later dan Donderdag 's namiddags te 12 uren worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaars, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam.
Advertenties: van 1 tot 4 regels 90 Cent; voor elken regel meer 15 Cent.
Aanvragen en vermelding van leidegaven en Verslagen van Vereenigingen 10 Ct. p. regel.

Van de gemeene Gratie.

Want dat zal mij zijn als de wateren Noachs, toen ik zweer, dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan; alsoo heb ik gezworen, dat ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen, maar mijne goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer.

Jesaja 54: 9, 10.

XII.

Thans zijn we in staat, de slotsom uit het dusver besprokene op te maken. En dan komt het resultaat, in het gemeen genomen, hierop neer, dat na den Zondvloed een gewijzigde orde van zaken voor en op onze aarde is ingetreden, en dat het deze gewijzigde orde van zaken is, waaronder wij thans nog leven. Vóór den Zondvloed was de toestand van de aarde zelve en van de menscheit die haar bewoonde, een andere. Door den Zondvloed onderging de aarde zelve een aanmerkelijke gedaantewisseling. En na den Zondvloed vertoont het leven op die aarde een ander karakter.

Die gewijzigde orde van zaken was uitvoelisch van 's Heeren hoog bestel. Ook in wat toen plaats greep, ontrolde zich het plan van Gods raad. En in de keten der gebeurtenissen die het verloren Paradijs met het straks te herwinnen Paradijs verbindt, vormt ook de Zondvloed, en de wijziging die deze vloed in ons bestaan teweegbracht, een zeer belangrijken schalm.

Er openbaarde zich in den Zondvloed een heilige verborgenheid des Heeren, maar het ontzettend oordeel, dat in dien vloed voltrokken werd, doelde niettemin op zijn genade. Het water van den Zondvloed was, naar luid der uitspraak van den heiligen apostel Petrus, een tegenbeeld van den Doop, die ons behoudt, en zulks door de opstanding van Jezus Christus" (1 Petr. 3: 20, 21). Intusschen droeg de "genade" die in den Zondvloed betoond werd, geen bijzonder, maar een algemeen karakter. De arke behield niet ten eeuwigen leven, maar voor het tijdelijke leven op aarde. Vandaar dat in de arke niet alleen de "kerke Gods" gered werd, maar ook de verworpening Chams, en ook de dieren. Verschil van gevoelens hierover is uit dien hoofde onmogelijk. De genade die hier bewezen wordt, is niet particulier, tot de uitverkorenen beperkt en leidende ten eeuwigen leven, maar algemeen, tot al wat adem heeft zich uitstrekkende, en leidende tot een menscheit bestaan op deze aarde, onder deze bedeeeling. Juist hierdoor is het Noachitisch Verbond voor ons van zoo overwegend belang, overmits het doelt op den toestand, die nu nog voortduurt en waarin wij zelve leven, en die ook voor onze kinderen en kindskinderen nog voort zal duren tot aan de Wederkomst des Heeren. De voorstelling, alsof wij alleen met het Nieuwe Testament hebben te maken, en met het Oude alleen voor zoover de schaduw der nieuwe bedeeeling reeds over Israël gespreid lag, en alsof daarachter dan nog een Noachitisch Verbond lag, dat ons ganscheit niet meer aanging, moet deswege ten krachtigste weerstaan. Het is juist omgekeerd. De Israelietische toestanden zijn voorbijgegaan, en hebben voor ons geen andere dan principieele en profetische beteekenis; maar wat achter Israël in de Noachitische bedeeeling lag, is niet voorbijgegaan, maar bestond vóór Israël, onder Israël, na Israël, en bestaat nu nog. Het is de orde van zaken, te midden waarvan wij zelve leven, die destijds, onder Noach, is ingegaan.

Uit dien hoofde zijn wij de bespreking van de algemeene genade begonnen met onze positie te nemen in het Noachitisch Verbond. Van daar zullen we dan op het Paradijs teruggaan, om voorts den loop der historie tot op onze tijd te vervolgen, opdat ten slotte het gansche tafereel van de algemeene genade of de gemeene gratie onzes Gods in duidelijke trekken voor ons sta, en de beteekenis van die gemeene gratie voor onze Gereformeerde belijdenis en de Gereformeerde praktijk duidelijk in het licht zij gesteld. Met het oog hierop zullen we ons genoodzaakt, het Noachitisch Verbond breedvoerig te bespreken. Velen die niet inzagen, op welk doel we afgingen, vonden dit zelfs te breedvoerig, een enkele mompelde zelfs van breedsprakigheid. Toch zou een beknopter behandeling hier misplaatst zijn geweest.

Geheel de Noachitische geschiedenis is de laatste anderhalve eeuw derwijs verwaar-

loosd, op de catechisatie vluchtig afgehandeld, en uit de predikatie bijna geheel verdwenen, dat we geen vasten grond onder den voet konden krijgen, tenzij vooraf Gen. 8 en 9 nauwkeurig waren uitgelegd en toegelicht. Vooral de quacite van de doodstraf had het juiste inzicht in deze hoofdstukken op zoo bedenkelijke wijze verward, dat hier zonder deugdelijke en uitvoerige uitlegging niet verder was te komen. Het mocht niet een gevoel tegenover een gevoel blijven, maar op zekere wijze moest worden aangehouden, waarom de vage opvatting van deze kapitels geen steek houdt.

De verwaarloozing van deze Noachitische geschiedenis dagteekent van de beëindiging der Coccejaansche en Voetiaansche geschillen. In dien strijd speelde deze geschiedenis een hoofdrol, maar om ongelukkigerwijze slechts als één der vele verbandshistorieën in de langere of kortere reeks te worden opgenomen. Hierdoor werd de geheel eigenaardige en principieele betekenis van het Noachitisch Verbond almeer uit het oog verloren. Dat het hier de "gemeene gratie", en niet de "particuliere genade" gold, vo

Maar, helaas, de sonde verleidt ook hier de bouwlieden vaak tot „knoeien“, dat een muur heet, wat geen muur is. En ook bij deeren bouw komen de looze schilders en de looze stucadoors opdagen, die aan wat niets is heel een schijn-weten te geven.

Dan liggen er achter den loozen wand niets dan morsige doodsbeneden, maar zij pleisteren hem van buiten prachtig wit.

Of ook, er staan valsche profeten en looze leeraars op, die op een hollen wand de schoonst getinte kalken pleisteren, en op de roode mense die uitlokkendste ornamenten schilderen, dat ge-zondt waan een tempel van stavast en in heilig stermwind, die opkomt, heel dien loozen muur omblaast, en de eerste plasregen de beste al die schoone figuren morsig in elkaar doet vloeien.

Zoo doet de huichelaar het op de wanden van zijn eigen hart. Wie zich inbeeldt vroom te zijn en het niet is, pleistert met die looze kalk in de eenzaamheid. En wie het volk om zich heen misleiden wil, trekt die looze bepleisterde muren voor aller oogden op.

En daarom toont de Geest tegen al zulk onheilig bedrog. Tegen de witgepleisterde graven. Tegen de schijnvroomheid. Tegen den huichelaar. En zoo ook tegen de valsche profeten, die altoos pleisteren, maar met een kalk die vloes is.

Denk daarom echter niet, dat dit looze pleisteren altoos begint met den boosen lust om opzettelijk te bedriegen.

En geen, dat er eerst tamelijk warm in zat, maar sinds verarmde, pleistert vanzelf met looze kalk, om zijn fatsoen op te houden.

Dan spaart men het uit den mond, om een schijn te redden, waaraan geen wezen meer beantwoordt, en men doet dit uit geoorloofd, uit begriplijk, uit betamelijk eergevoel.

Wie zich aldus nu ophoudt, staat hooger dan wie het opgeeft, en zich voor niets meer schaamt.

En aan zulk een gezin nu is telkens weer het volk des Heeren gelijk.

Het was eens rijk. Rijk gelijk dit volk alleen kan zijn, aan geestelijk goed. Maar sinds verarmde het. God klogt het met magerheid. En nu poogt het zich op te houden.

Die eerste aandrift is dan ook niet onheilig. Eer is onheilig, zijn schamtelooze, die zucht die dan vaak in veler spreken uitkomt, om de wonden bloot te woeien, en het kwaad nog erger voor te stellen dan het is.

Maar al is die eerste aandrift uit schamte voor God en menschen geboren, te lang kunt ge u niet ophouden, of er sluipit verzoeking in. De verzoeking om het opzettelijk anders en schooner voor te stellen dan het is.

Want gelukt het u eenmaal om door dien schijn te misleiden, dan dreigt het gevaar dat ge u aan dien schijn verzoekt, en nu, ziende, hoe ge door dat pleisteren u met een schoonen schijn kunt omringen, voor uw geestelijke armoede het oog sluit, en arm zijnde u inbeeldt dat ge rijk zijt.

Zoo raakt ge van uw God af, en klemt u vast aan wat geen wezen is.

Van zijn tempelruim daalt ge af naar den met looze kalk gepleisterden wand.

En die misleiding nu moet weerstaan. Daar moet tegen ingaan. Die looze wand moet ingetrapt, opdat het volk des Heeren tot nuchtere zelfkennisse kome.

Want hoe hard het ook zij, het bange feit ligt er nu eenmaal toe, dat het volk niets is, als de Geest niet werkt, en dat toch, vergeleken bij vroeger dagen, de werkingen van den Geest thans veel minder krachtig, veelzins zelfs zwak zijn.

Nu ligt dit aan Gods welbehagen. Hij is de Vrijmachige, om een tijdlang zeer krachtig met zijnen Heiligen Geest in de harten te werken, en dan weer lange jaren zijnen Geest wel niet terug te trekken, maar dan toch veel minder overweldigend en bezielend te laten doorbreken.

Zoo is het eertijds gezeen.

Toen het Evangelie pas de wereld inging was de drijving des Geestes geweldig, en alles tinselde van leven, en blonk in liefdelijks. Maar nuweliks is Constantijn, de keizer, Christen geworden, of de Geest trekt zich terug, en het leven der Christenheid wordt geestelijk zooveel armer.

Evenzo ging het in de dagen der Reformatie. Aanvankelijk, in de dagen der martelaren, een zeer krachtige en zeer heldere doorwerking van den Heiligen Geest; maar nuweliks is op de Synode te Dordrecht het pleit beslecht, of de werking des Heiligen Geestes neemt af, en de gemeente verarmt, en het volk des Heeren zinkt in.

En tot op zekere hoogte is het in onze eeuw op gelijke wijze gezeen. Eerst een krachtig reviel en allerwegen teekenen van een krachtige Geestes-werking. Maar sinds nam die werking weer merkbaar af, en werd de klacht algemeen over doofheid des geestes en misheid van toon.

En nu dit zoo is, mag dit niet achter looze kalk weggepleisterd, en moogt ge aan de valsche profeten die vrede, vrede roepen, het oor niet leenen.

Ja, ook al houdt ge u tegenover de wereld op, voor uw eigen hart en in den kring der broeders mag de droeve waarheid niet be-manteld.

Niet dat we daarom blind zoudt mogen zijn voor de kostelijke gaven, die de Heere nog onder zijn volk uitstrooft, of den dank zouden mogen inhouden voor zooveel geestelijke werkingen als Hij nog laat uitgaan.

Maar het feit blijft niettemin, dat er een dorst in ons leeft naar een veel krachtiger inwerking van den Heiligen Geest in ons eigen hart, in het hart onzer huisgenooten, en in het hart van al 's Heeren volk.

Ge zoudt willen zien glanzen die versche olie, waarmee de Heere soms het gelaat des harten overgiet. Ge zoudt in oog en stem iets heiligers willen zien tintelen. Het zou u zoo verwikken, als de gloed der liefde uitd